

Splošni pregled

Božidar Flegerič †. Širši današnji slovenski svet je le malo poznal pesnika Božidara, ki je umrl dne 9. junija v svoji rojstni vasi, v Vodrancih na Štajerskem a tem bolj so ga poznala njegova domača brda, vinorodne Slovenske gorice; zakaj večno je romal po njih kakor deseti brat, potnik usode, ki mu ni privoščila stalnosti „zadovoljnega Kranjca“. Danes si srečal popotnega človeka, strmečega predse, v obnošeni gosposki suknji na prašni beli cesti, drugega dne zarana ti pride nasproti iz skednja kmetске hiše, kjer je prenočil na senu, a še istega dne je gost župniku, znancu iz dijaških let, ki pomilujoč gleda na izgubljenega pesnika; Flegerič pa mu citira verze slovenske in hrvatske in latinske in italijanske; zakaj ob kaplji vina se mu je zbudila otrpla duševna sila, oko mu je zažarelo in stare podobe se mu obnavljajo. Od takih prilik je živel gmotno in duševno; čim je zaznal, da se mudi v bližini človek literarnega zanimanja, brž se je pojavil v njem „popotni človek“, ki ne gleda na solnčno žego niti na težavo pota — težki so bili zadnja leta Flegeriču koraki — in v znaku literature je bil skoro „bratu brat“.

Dve generaciji je živel Božidar; s 66. letom je legel v grob. Bil je siromak, ki ga je rana nesreča treščila na tla; hiral je, dokler mu ni „reje zmanjkalo in je ugasnil“. In reje mora zmanjkati v tesnih kmetških razmerah, v osamelosti selski; sigurno je mora zmanjkati duhu, ki ga je razvoj ločil od kmetškega življenja, pa mu ga ni nadomestil z ničimer; Božidar naj bi bil kmet, pa ni bil kmet, želel je biti gospod, pa ni bil gospod. Študiral je gimnazijo v Varaždinu in Mariboru, dovršil univerzo v Gradcu, bil profesor v Oseku — končno pa popotnik Slovenskih goric brez cilja.

Baš sedaj, ko to pišem, je ob cilju; devajo ga v grob tam pod jeruzalemskim gričem v zemljo domačo, ki jo je nekđaj opeval, v zemljo Stanka Vraza, Davorina Trstenjaka in Božidara Raiča, vse samo iskrenih in plamenečih duš, otrok večnolepe ilirské dobe. Flegerič je dejanski častil spomin teh svojih zemljakov in, držeč se tradicij in položaja svoje ožje domovine, zrl vedno na hrvatski iztok, pa bil pesnik in pisatelj slovenski.

Dr. Fr. Ilešič.

Enajst mladih poljskih pesnikov iz Ukrajine je izdalo knjigo: „Różnymi szlaki“. Noworocznik literacki młodzieży kijowskiej z przedmową Kazimierza Tetmajera. Kijów, 1906 r. (Na raznih potih. Literarni almanah kijevske mladine s predgovorom Kazimira Tetmajerja. Kijev, 1906. l.) Poljsko slovstvo je postalo v najzadnjem času povodom ruske revolucije samo revolucionarno in bojevito, celo Tetmajer in Przybyszewski sta položila svoj obol revoluciji na žrtvenik, prvi z dramo „Rewolucya“, drugi s „Tyrtenszem“, in zato se zdaj čudno slišijo akordi te mlade generacije, ki izzvenevajo vsi v mračni melanholiji. Bol, polna žalosti in hrepenenja, veje iz vseh teh verzov in proze, tisto temno hrepenenje, ki se vzbuja v človeku jeseni, ko ve, da je vse zaman, da pride in leže na vsa pota mrzla zima. „Zopet si prišlo k meni, hrepenenje — sestra moja. Tako sanjavo se zibljejo tvoji veliki beli cvetovi z divno vzbočenimi čašami... Vstalo si pred mano iz